

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/28/2016
Identifikačné číslo spisu:	2111011629
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Szabo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:2111011629.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Hatalu v trestnej veci obvineného U. A. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 26. mája 2016 v Bratislave dovolanie obvineného U. A., zastúpeného obhajkyňou JUDr. Júliou Vštenickou, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 25. septembra 2012, sp. zn. 3To/83/2012, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného U. A. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trnava z 18. mája 2012 sp. zn. 5T/66/2011 bol obvinený U. A. uznaný za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 21.02.2011 približne v čase o 00.15 hod. v W. na ulici N.. XX/XXX vošiel do herne „Babička“ odetý do čierneho odevu s kapucňou na hlave a čiastočne prekrytou tvárou so zbraňou doposiaľ nezistenej značky čiernej farby o dĺžke asi 10 cm, ktorú držal v ruke, pristúpil k čašníčke J. R., na túto namieril zbraň, túto jej následne oprel o ľavý bok a povedal jej „Daj mi peniaze, rýchlo, rýchlo!“, J. R. zo strachu o svoj život a zdravie vydala z peňaženky položenej na barovom pulte hotovosť v bankovkách v celkovej výške 100,- eur, ktoré obvinený zobral a z miesta ušiel, čím J. R. nespôsobil ujmu na zdraví a vlastníkov herne W. S. spôsobil škodu vo výške 100,- eur.

Za to bol obvinenému uložený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 37 písm. m/, § 38 ods. 2, ods. 5 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov a 6 (šesť) mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení podal odvolanie obvinený U. A. do viny i trestu do zápisnice o hlavnom pojednávaní, ktoré odôvodnil osobitným podaním prostredníctvom obhajcu.

V písomných dôvodoch svojho odvolania (č.l. 464-467) obvinený namietal, že zistené skutočnosti v priebehu prípravného konania i konania pred súdom nenasvedčujú tomu, že sa dopustil žalovaného skutku. Poukazoval najmä na rozpory vo výpovediach poškodenej J. R., ktorá je v rozpore aj s ostatnými svedeckými výpoveďami. Vykonanými dôkazmi mu vina nebola preukázaná, a preto navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. K odvolaniu priložil aj niekoľko rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Na základe včas podaného odvolania proti uvedenému rozsudku okresného súdu rozhodoval vo veci na verejnom zasadnutí Krajský súd v Trnave, ktorý uznesením z 25. septembra 2012 sp. zn. 3To/83/2012 podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného U. A. ako nedôvodné zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 25. septembra 2012, kedy vo veci rozhodol Krajský súd v Trnave, pričom obvinený uložený trest od 22. decembra 2014 vykonáva t.č. v Ústave na výkon trestu Hrnčiarovce nad Parnou. Predpokladaný koniec trestu má 24. augusta 2023.

Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený U. A. prevzal 30. októbra 2012, jeho obhajca prevzal rozhodnutie 2. novembra 2012 a prokurátor prevzal rozhodnutie 30. októbra 2012.

Okresnému súdu Trnava bolo dňa 7. júla 2015 doručené podanie obvineného U. A. označené ako dovolanie z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, g/ Tr. por., ktorým zároveň požiadal súd o ustanovenie obhajcu pre dovolanie a priložil doklady o svojich majetkových pomeroch. Súd jeho žiadosti vyhovel a opatrením z 5. októbra 2014 ustanovil obvinenému obhajcu JUDr. Karola Porubčina, ktorý opatrenie súdu prevzal a 9. decembra 2015 doručil súdu dovolanie obvineného z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, g/, i/ Tr. por. (č.l. 614 - 619), že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Úvodom svojho mimoriadneho opravného prostriedku namietal porušenie základných procesných zásad trestného konania uvedených v ustanovení § 2 Tr. por. pred súdmi oboch stupňov. Namietal nedostatočné zistenie skutkového stavu, pretože ani obžaloba ani súdy nezabezpečili relevantný a procesne spôsobilý dôkaz o výške spôsobenej škody. Následne vyhodnocoval jednotlivé vykonané dôkazy a zaujímal k nim svoje stanovisko. Vytýkal súdu, že vykonal dôkaz výsluchom svedka - vyšetrovateľa Mgr. J. R., ktorý dôkaz považuje za nezákonný. Poukazoval na procesné nedostatky v zápisnici o hlavnom pojednávaní pri poučovaní svedkov pred ich výsluchom, spochybňoval výpoveď poškodenej J. R. a vytýkal súdu, že neuplatnil zásadu „in dubio pro reo“. V závere svojho mimoriadneho opravného prostriedku navrhol vysloviť, že napadnutým uznesením krajského súdu bol porušený zákon v jeho neprospech, požadoval zrušiť napadnuté uznesenie, ako aj rozsudok okresného súdu a všetky ďalšie rozhodnutia obsahovo na zrušené rozhodnutia nadväzujúce a vec vrátiť okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu v lehote, ktorú im určil, k dovolaniu obvineného vyjadriť. Uvedenú možnosť využila prokurátorka, ktorá vo svojom vyjadrení (č.l. 633 - 635) uviedla, že obvinený nepodal dovolanie v zákonom stanovenej lehote, t.j. v lehote do troch rokov od doručenia. Posledným dňom na podanie dovolania v prospech obvineného bol 2. november 2015 vzhľadom na začiatok plynutia lehoty. Dovolanie však bolo podané obhajcom na okresnom súde až 9. decembra 2015, po uplynutí zákonnej lehoty.

K uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/, g/ Tr. por. uviedla, že námietky

obvineného uvedené dôvody nenapĺňajú a okrem toho tieto námietky neboli uplatnené v pôvodnom konaní ani v odvolaní. V tejto súvislosti poukázala na ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por.

Dovolacie námietky obvineného v rámci § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. smerujú voči skutkovým zisteniam, obvinený namieta nedostatočne zistený skutkový stav a nesprávne vyhodnotenie dôkazov zo strany súdov. Vzhľadom na oneskorené podanie dovolania, preto navrhla dovolanie obvineného podľa § 382 písm. a/ Tr. por. odmietnuť bez preskúmania veci.

Na vyjadrenie prokurátorky reagovala obvineným zvolená obhajkyňa JUDr. Júlia Vštenická podaním došlým okresnému súdu 21. marca 2016 (č.l. 639 - 646). Poukazovala v ňom, že obvinený už vo svojom dovolaní zo 6. júla 2015 požadoval ustanovenie obhajcu pre dovolanie. Nesúhlasí preto s vyjadrením prokurátorky. Pokiaľ lehotu na dovolanie zmeškal ustanovený obhajca, z jeho strany išlo o flagrantné pochybenie, ktoré je mimo dosahu obvineného. Obvinený bol presvedčený, že dovolanie bolo obhajcom podané v lehote a zároveň je potrebné dovolanie obvineného vnímať ako podané v zákonom stanovenej lehote.

Následne Okresný súd Trnava predložil 5. apríla 2016 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky spisový materiál na rozhodnutie o dovolaní obvineného U. A..

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že dovolanie zaslané obhajcom JUDr. Karolom Porubčinom bolo podané až po uplynutí trojročnej lehoty uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por., na ktorú skutočnosť poukázala aj prokurátorka vo svojom vyjadrení k dovolaniu (č.l. 634). Najvyšší súd však dospel k záveru, že odmietnutím dovolania obvineného, ako podaného oneskorene v zmysle § 382 písm. a/ Tr. por., by došlo k porušeniu práva obvineného na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a k porušeniu práva na súdnu ochranu v zmysle § 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, pretože obvinený svoje vlastnoručne písané dovolanie podal včas. Uvedeným podaním obvineného sa najvyšší súd zaoberal aj vzhľadom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. februára 2014 sp. zn. I. ÚS 217/2013.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) preto predbežne preskúmal predložený spisový materiál, ako aj podané dovolanie a zistil, že dovolanie obvineného U. A. je potrebné s použitím § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 ods. 1 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Právne fundovanú argumentáciu má zaistiť práve povinné zastúpenie obvineného obhajcom - advokátom.

Zároveň je potrebné poukázať na ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por., v zmysle ktorého dôvody podľa odseku 1 (§ 371 Tr. por.) písm. a/ až písm. g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

V predmetnej veci, ako už bolo vyššie konštatované, obvinený v dôvodoch odvolania proti rozsudku

súdu prvého stupňa poukazoval, že vykonaným dokazovaním nebola jeho vina preukázaná. O tom, že dôkazy pred súdom prvého stupňa neboli vykonané zákonným spôsobom, resp. že zásadným spôsobom boli porušené práva na obhajobu, nie je v odvolaní žiadna zmienka, na nezákonnosť dôkazov ani na porušenie práva na obhajobu, ktoré spomenul v dovolaní v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/, g/ Tr. por., nepoukazoval ani v konaní pred súdom prvého stupňa. Dovolaciemu súdu tak v akceptovaní dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/, g/ Tr. por. bráni vyššie citované ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por.

Napriek tomu považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že námietky obvineného vzťahujúce sa na dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, g/ Tr. por. nie sú opodstatnené. Podľa zistenia dovolacieho súdu v predmetnej veci boli všetky dôkazy, či už v prípravnom konaní alebo v konaní pred súdmi, vykonané zákonným spôsobom a dovolací súd v prerokúvanej veci nezistil ani žiadne závažné porušenia práva na obhajobu.

Obvinený ako posledný dovolací dôvod uplatnil dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu možno namietat', že skutok, zistený súdom v pôvodnom konaní, bol nesprávne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci išlo o iný trestný čin alebo nešlo o žiadny trestný čin. Okrem týchto pochybení, ktoré sa týkajú právneho posúdenia skutku, možno tiež vytýkať iné chybné hmotnoprávne posúdenie, pod ktorým sa rozumie právne posúdenie inej skutkovej okolnosti, ktorá má význam z hľadiska hmotného práva. Z dikcie tohto ustanovenia vyplýva, že vo vzťahu k zistenému skutku možno dovolaním namietat' iba právne pochybenia. Dovolací súd nie je oprávnený v dovolacom konaní preskúmať postup súdov nižšieho stupňa pri dokazovaní a hodnotení dôkazov, ale vychádza iba z konečných skutkových zistení, ktoré urobili súdy nižšieho stupňa a v nadväznosti na tieto skutkové zistenia posudzuje správnosť aplikovaného právneho posúdenia. Tieto skutkové zistenia nemôže meniť ani dopĺňať. Najvyšší súd v dovolacom konaní nie je akousi treťou inštanciou, ktorá preskúmava skutkový stav veci, pretože ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa, ktorého závery môže dopĺňovať, prípadne korigovať iba odvolací súd v rámci konania o odvolaní na základe riadnych opravných prostriedkov.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že východiskom pre existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. sú skutkové zistenia vyjadrené v popise skutku v príslušnom výroku rozhodnutia vo veci samej, ktorá je právoplatne skončená.

V posudzovanej veci však uplatnené dovolacie námietky obvineného tento dovolací dôvod nenapĺňajú. Obvinený totiž poukázaním na tento dovolací dôvod namieta, že súdmi zistený skutkový stav v napadnutom rozhodnutí nevykazuje všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, z ktorého bol uznaný za vinného. Tento svoj názor vyvodzoval najmä z nesprávneho hodnotenia dôkazov, resp. nezabezpečenia všetkých dôkazov. Obvineným uplatnené námietky sa netýkajú hmotného práva, ale v skutočnosti sa týkajú porušenia procesných ustanovení (vykonávania dôkazov) a následne smerujú k revízii skutkových zistení v jeho prospech. Vlastne predkladá vlastnú verziu skutkového stavu, ktorá skutočnosť je však mimo uplatnený dovolací dôvod.

V dovolacom konaní platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V prípade, že tomu tak nie je a podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenia upravujúce dôvody dovolania, pričom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci,

odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

V posudzovanej veci, ako z vyššie uvedeného vyplýva, neboli splnené podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/, g/, i/ Tr. por., ako ich uplatnil obvinený vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného U. A. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.